

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 3C/34/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717205716
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Kysucká
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2019:3717205716.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudkyňou Mgr. Silviou Kysuckou, v spore žalobkyne R. Š., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., B. XXX, právne zastúpenej TOMANÍČEK & Partners, advokátska kancelária s.r.o., IČO: 47 239 000, so sídlom Sládkovičova 6, Žilina, proti žalovaným 1/ H.. X. Ď., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXXX/XX, V. O., právne zastúpeným Advokátskou kanceláriou JUDr. Pavel Loduha, s.r.o., IČO: 50 469 258, so sídlom Slovenských partizánov 1131/51, Považská Bystrica a 2/ U. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. O., Š. XXX/XX, o určenie že dôvody vydedenia nie sú dané, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a .

Žalovaný 1/ m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalobkyňa p o v i n n á zaplatiť na účet právneho zástupcu žalovaného 1/ do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá vyšší súdny úradník.

Žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že dôvody vydedenia žalobkyne jej matkou U. Ď., rod. Z., zomr. XX. XX. XXXX (ďalej len „poručiiteľka“ alebo „matka“), uvedené v listine o vydedení zo dňa 26. 05. 2015, nie sú dané. Dôvodila, že v uvedenej listine dôvody vydedenia neobstoja, keďže vzťahy medzi ňou a poručiiteľkou ako matkou boli dobré, navštevovala ju podľa možností 2 - 3-krát do týždňa, často trávili spolu celé soboty, nedele, Vianoce. Vzťahy medzi nimi sa narušili v roku 2012 len vďaka bratovi žalobkyne, ktorý matku od nej a jej sestry izoloval.

V doplnení žaloby zo dňa 30. 06. 2017 uviedla ďalšie rozhodujúce skutočnosti. Do októbra 2012 sa o poručiiteľku starala výlučne ona, denne ju navštevovala minimálne 3-krát, priniesla jej nákup s raňajkami, obed jej nosila každý deň a večer ju chodila skontrolovať, zabezpečovala jej osobnú hygienu, v zimnom období odhŕňanie snehu, Štedrý večer trávila poručiiteľka každoročne výlučne s rodinou žalobkyne a to od smrti manžela. V deň úrazu ju bola navštíviť a našla ju na zemi v maštali, kde si spôsobila úraz pádom. Po hospitalizácii sa matka vrátila do domáceho liečenia, pričom žalobkyňa jej zabezpečovala celodennú starostlivosť. Žalovaný bez toho, aby žalobkyni čokoľvek oznámil, previezol poručiiteľku do svojho bytu, do ktorého žalobkyni výslovne zakázal vstup a tým jej zamedzil navštevovať poručiiteľku. Krátko po spísaní závetu bola matka umiestnená do domova sociálnych služieb (ďalej len „DSS“), čo jej žalovaný neoznámil. Keď sa žalobkyňa dozvedela o tom, kde je poručiiteľka umiestnená, navštívila ju, avšak po 5-tich minútach prišla manželka žalovaného a slovne na ňu a manžela žalobkyne zaútočila,

kričala a bola natoľko nepríjemná, že boli nútení návštevu ukončiť. Pri ďalšej návšteve poručiťky v DSS bola poručiťka v zlom psychickom stave a chcela sa vrátiť do svojho rodného domu. V závere žalobkyňa uviedla, že je toho názoru, že závet bol spísaný žalovaným, poručiťka ho len podpísala, keďže žalovanému veľmi dôverovala. Jej vzťahy s poručiťkou boli veľmi dobré a ani po úraze a odlúčení neochladli, pričom si myslí, že by ju poručiťka z vlastnej vôle a presvedčenia nikdy nevydedila.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe (čl. 34 spisu) uviedol, že po tom ako matka utrpela vážny úraz dňa 16. 10. 2012, bola hospitalizovaná najskôr na ortopedickom oddelení, neskôr na doliečovacom oddelení NsP Považská Bystrica, pričom zo strany ošetrojúcej lekárky bol informovaný o tom, že matka po prepustení bude vyžadovať 24-hodinovú opateru. Vzhľadom na túto informáciu sa snažil so žalobkyňou a ďalšou sestrou - žalovanou 2/ riešiť situáciu ohľadne starostlivosti o poručiťku v tom smere, že im navrhol, že budú poručiťku v mesačných intervaloch opatrovať vo svojich domácnostiach. Žalovaná 2/ sa odmietla akýmkoľvek spôsobom na opatere poručiťky podieľať, žalobkyňa uviedla, že je ochotná podieľať sa na opatere v týždenných intervaloch tak, že matka zostane u seba doma. Po príchode z nemocnice dňa 19. 11. 2012 nebola poručiťka schopná bez pomoci druhej osoby prejsť čo i len pár metrov. So žalobkyňou sa dohodol, že prvý týždeň bude opatrovať poručiťku žalobkyňa, pričom zdôraznil, že vzhľadom k zdravotnému stavu poručiťky musí byť žalobkyňa aspoň počas prvých dní k dispozícii poručiťke celých 24 hodín. Počas nasledovných dní žalovaný zistil, že žalobkyňa pri poručiťke nebola neustále a v noci ju nechávala samú, čo zistil tak, že keď prišiel poručiťku domov navštíviť, matka bola pomočená, v zúboženom stave. Žalovaný vybavoval rôzne záležitosti poručiťky, preto poprosil žalobkyňu, aby sa o poručiťku postarala aspoň do konca týždňa, že potom si ju zoberie k sebe do bytu. Keď raz prišiel večer domov, zazvonil telefón a zo slúchadla sa ozval poručiťkin hlas, kde dookola opakovala „R. kde si, prosím ťa príď ku mne.“ Ihneď volal žalobkyňu, resp. jej manželovi, keďže žalobkyňa telefón nebrala, aby sa ihneď dostavila k matke. Keďže pochopil, že na žalobkyňu sa nemôže vo veci opatery poručiťky vôbec spoľahnúť, rozhodol sa, že si poručiťku zoberie k sebe do bytu, čo aj za pomoci svojich detí dňa 22. 11. 2012 urobil. Pri tom bola prítomná aj žalobkyňa, ktorej uviedol, že matku berie k sebe preto, aby nedovolil, aby svojim konaním privolila poručiťke smrť. V tom čase bol stav poručiťky taký, že nebola schopná sa bez pomoci dvoch osôb postaviť a urobiť pár krokov. Po príchode na byt museli prvé tri dni vždy najmenej dvaja pomáhať matke na WC, najmenej raz za dve hodiny. Žalovaný s manželkou bol v tom čase ešte zamestnaný a v byte bývali spolu s dospelým synom. Žalobkyňa a jej manžel už v tom čase boli na starobnom dôchodku, bývali v bezprostrednej blízkosti matkinho domu v rodinnom dome, v ktorom mali detskú izbu prázdnu. Odkedy zobral matku k sebe na byt sa žalované prestali o ňu úplne zaujímať, ani raz z vlastnej iniciatívy ju nenavštívili, neudržiavali s ňou ani písomný ani telefonický kontakt. Bez povšimnutia nechala žalobkyňa aj výročie dožitia sa 90 rokov matky. Je nepravdivé tvrdenie, že poručiťku izoloval od žalobkyne a žalovanej 2/. Žiadnej z nich nebránil v kontakte s poručiťkou, túto občas doviezol do rodičovského domu vo B., o čom žalobkyňa veľmi dobre vedela, keďže rodičovský dom sa nachádza oproti rodinnému domu žalobkyne, nikdy však záujem o stretnutie s poručiťkou neprejavila. V júni 2013 pri príležitosti narodeninových osláv poručiťky vo B. manželka žalovaného kontaktovala žalobkyňu a pozvala ju na oslavu. Počas prítomnosti na návšteve nikto žalobkyňu neobviňoval, nevykrikoval na ňu, ani ju neurážal, dokonca ani nepadlo čo i len slovo o aktuálnej situácii ohľadne poručiťky. Koncom mesiaca 8/2015 telefonicky kontaktoval žalobkyňu s tým, že príde s poručiťkou v ten deň do B. a či má záujem sa s ňou stretnúť. Keď potvrdila záujem jej povedal, že môže mať poručiťku k dispozícii celý deň, čo odmietla s tým, že musí ísť popoludní mimo bydliska a že by pri stretnutí musela byť prítomná aj žalovaná 2/. Nakoniec, hoci poručiťka bola v ten deň v rodičovskom dome, žalobkyňa ju vôbec nenavštívila. Je síce pravdou, že poručiťka do roku 2012 zopárkrát trávila štedrovečernú večeru u žalobkyne, po jej skončení však odišla domov. Posledné roky však poručiťka k žalobkyňu ani na štedrovečernú večeru nechodila, keďže sa tam necítila dobre. Čo sa týka zabezpečovania osobnej hygieny poručiťke, najmenej od druhého polroka 2011 túto poskytovala tak žalobkyňa ako aj manželka žalovaného, a to najmenej v rovnakom rozsahu. Keďže zdravotný stav poručiťky sa začal v roku 2015 zhoršovať a manželka žalovaného bola v tom čase ešte zamestnaná, po dohode s poručiťkou podal žiadosť o jej umiestnenie do Centra sociálnych služieb - O., kde bola prijatá 19. 11. 2015. Až do úmrtia poručiťky navštívila žalobkyňa poručiťku len 18. 02. 2016, pričom nie je pravdivé, že by manželka žalovaného na ňu a jej manžela slovne zaútočila. Závet spísal spolu s poručiťkou formou notárskej zápisnice notár a žalovaný pri jej spisovaní nebol prítomný. Žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení - v replike (čl. 40 spisu) uviedla, že poručiťka ešte počas života, dávno pred úrazom prepísala celý svoj podiel na rodinnom dome a pozemku na žalovaného. Keď sa to žalobkyňa

dozvedela, spýtala sa poručiťky na dôvod, na čo jej táto odpovedala, že žalovaný jej za to sľúbil, že sa o ňu postará a doopatrjuje ju. Po prepustení poručiťky z doliečovacieho oddelenia trvala na tom, aby bola poručiťka prevezená do svojho rodinného domu, čo sa žalovanému veľmi nepáčilo a robil všetko preto, aby sa starostlivosť o poručiťku realizovala v ich domácnosti. Keď poručiťku chcela navštíviť, žalovaný jej povedal, aby sa neopovážila vstúpiť do jeho bytu. Počas nasledujúceho obdobia nemala s poručiťkou žiadny kontakt, keďže telefón nemala a návštevy jej boli zo strany žalovaného zakázané. Ak ju aj priviezol do jej rodinného domu, urobil to tak, že žalobkyňa o tom vôbec nevedela, keďže vošiel autom až do dvora pred dom, kam žalobkyňa z jej domu nevidí. Žalovaný ju neinformoval, že poručiťku priviezol. Potvrdila, že jediný raz kedy ju žalovaný informoval o tom, že sa poručiťka nachádza vo svojom dome, bolo v mesiaci 6/2012 pri príležitosti narodeninovej oslavy poručiťky, ktorej sa zúčastnila. Žalovaný rozširoval v obci nepravdivé informácie o tom, že žalobkyňa poručiťku nenavštevuje a nechce sa o ňu starať. Poprela, že by osobnú hygienu do úrazu zabezpečovala manželka žalovaného. Uviedla, že umiestnenie poručiťky do Centra sociálnych služieb - O. bolo z dôvodu, že žalovaný dosiahol svoj úmysel - že poručiťka spísala závet a listinu o vydedení. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky spis. zn. 2Cdon 86/1997 a dodala, že poručiťke bolo zo strany žalovaného 1/ znemožnené, aby sa s ňou stýkala. Už v konaní vedenom na tunajšom súde pod spis. zn. 7C 175/2016 ešte za života poručiťky žiadala žalovaného 1/, aby jej umožnil styk s poručiťkou v zariadení, do ktorého ju umiestnil.

4. Žalovaný vo vyjadrení - duplike (čl. 64 spisu) sa v plnom rozsahu pridržiaval svojich tvrdení a poprel skutočnosti, ktoré vo vyjadrení žalobkyňa uviedla.

5. Žalobkyňa na pojednávaní prostredníctvom právnej zástupkyne uviedla, že žiada žalobe vyhovieť. Je zrejmé, že sa o svoju matku starala v rámci svojich možností a potreba pomoci potomka závisí aj od toho, či nie je iná osoba, od ktorej možno predovšetkým očakávať poskytovanie takejto pomoci a ktorá túto pomoc aj reálne poskytuje a poskytovať môže, pretože má pre to lepšie podmienky ako potomok, ktorého sa vydedenie týka. Neposkytnutie pomoci poručiťke v jej chorobe, alebo v jej závažnom stave v tomto prípade nie je dôvodom vydedenia, nakoľko pomoc zo strany žalobkyne bola prisľúbená a bola aj realizovaná a zamedzenie prístupu k matke zo strany svojho brata a obmedzenie styku s matkou zo strany brata jej neumožňovalo a bránilo jej objektívne svojej matke pomáhať. Keby žalobkyňa odmietla pomoc svojej matke, tak by jej v minulosti nepomáhala i za pomoci svojej vlastnej rodiny. V prípade úspechu si uplatnila nárok na náhradu trov konania.

6. Žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedol, že žiada žalobu zamietnuť jednak z dôvodu, že žalobkyňa nepodala žalobu v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica spis. zn. 4D/159/2016 zo dňa 06. 04. 2017, nakoľko od počiatku neboli žalovaní všetci účastníci konania o dedičstve. Tiež je dôvodom na zamietnutie žaloby i to, že žalobkyňa sa prakticky od prepustenia z hospitalizácie dňa 16. 10. 2012 nepostarala o poručiťku okrem 4 dní, kde starostlivosť bola minimálna. Žalovaný 1/ nebol povinný poskytovať poručiťke na základe nejakého záväzku ako jediný starostlivosť. Žalobkyňa ani žalovaná 2/ počas pobytu poručiťky v Centre sociálnych služieb - O. túto nenavštevovali a neprejavovali o ňu žiadny záujem, hoci mali na to dostatok možností. Žalobkyňa so svojim manželom v čase, keď vznikla potreba starostlivosti, boli na dôchodku, mali dostatočné bývanie na to, aby matke bola poskytnutá samostatná miestnosť, nakoľko mali voľnú detskú izbu. Žalovaný 1/ takéto podmienky nemal, s manželkou pracovali a napriek tejto skutočnosti sa o matku postaral. Žiadal žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania vo výške 100 %.

7. Žalovaná 2/ na pojednávaní uviedla, že z matkinho rozprávania vie, že sa žalovaný 1/ zaviazal matku doopatrovať. Žalovaný 1/ si matku zobral z domu nasilu a keď dosiahol to, že matka spísala závet, dal ju do domova, kde nechcela byť. V prípade úspechu si nárok na náhradu trov konania neuplatnila.

8. Na preukázanie svojich tvrdení strany sporu predložili, resp. označili nasledovné dôkazy: žalobkyňa - výsluch strán sporu, spis Okresného súdu Považská Bystrica spis. zn. 4D 159/2016, D/not 209/2016 - oznámenie úmrtí čl. 1, notárska zápisnica N 123/2015 zo dňa 26. 05. 2015 a uznesenie č.k. 4D 159/2016-61 zo dňa 06. 04. 2017, notárska zápisnica N 123/2015 zo dňa 26. 05. 2015, predvolanie, zápisnica o pojednávaní zo dňa 10. 03. 2017, výsluch svedkov Y. Š., Q. Š., Y. Š., výpis z LV XXX k.ú. B. zo dňa 13. 05. 2016, dohoda o postupe pri zrušení podielového spoluvlastníctva zo dňa 14. 04. 2016, vyjadrenie k návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo dňa 01. 08. 2016, žalovaný - výpis z knihy návštev Centra sociálnych služieb O., výsluch svedkov H.. X. Q. U. H.. V. Ď..

9. Pôvodne žalobkyňa podala žalobu len voči žalovanému H.. X. Ď., avšak podaním (čl. 124 spisu) požiadala, aby súd pripustil prístupenie ďalšieho subjektu na strane žalovaného, a to U. O., ktorému návrhu súd vyhovel uznesením č.k. 3C/34/2017-125 zo dňa 20. 12. 2018.

10. Súd vykonal dokazovanie prečítaním, resp. oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, ktoré strany sporu predložili na podporu svojich tvrdení, ako aj výsluchmi strán sporu a navrhnutých svedkov a zistil nasledovný skutkový stav:

11. Z oznámenia o úmrtí zo dňa 26. 09. 2016 mal súd za preukázané, že poručiiteľka zomrela dňa 23. 09. 2016. Zanechala závet a listinu o vydedení spísanú vo forme notárskej zápisnice N 123/2015, Nz 17835/2015, NCRIs 18240/2015, NCRza 2830/2015 zo dňa 26. 05. 2015, u notára JUDr. Jána Hamaru so sídlom v Považskej Bystrici. Z uvedenej notárskej zápisnice má súd za preukázané, že dňa 26. 05. 2015 sa poručiiteľka dostavila k menovanému notárovi, pričom svoju totožnosť preukázala podľa občianskeho preukazu a požiadala notára, aby s ňou spísal závet a listinu o vydedení. Poručiiteľka okrem iného vyhlásila, že po zrelej úvahe a pri dobrom duševnom zdraví vydeduje svoje dcéry - žalobkyňu a žalovanú 2/ podľa § 469a ods. 1 písm. a/ a písm. b/ Občianskeho zákonníka s tým, že dôsledky vydedenia sa vzťahujú aj na ich právnych nástupcov. Dcéry vydedila z dôvodov, že po prepustení poručiiteľky z doliečovacieho oddelenia NsP Považská Bystrica dňa 19. 11. 2012 do domáceho liečenia, sa žalobkyňa a žalovaná 2/ odmietli podieľať na jej opatere napriek tomu, že boli informované o potrebe trvalej 24-hodinovej opatere inou osobou. Dňa 23. 11. 2012 si poručiiteľku preto vzal k sebe na byt žalovaný 1/, ktorý ju opatroval. Dcéry sa odvtedy prestali o poručiiteľku úplne zaujímať, ani raz ju nenavštívili, neudržiavali s ňou písomný ani telefonický kontakt. Trvale neprejavujú skutočný záujem, ktorý by ako dcéry prejavovať mali a neposkytli jej pomoc v chorobe. Deti a vnuci dcér poručiiteľky sa voči poručiiteľke správajú rovnako. V závere sa uvádza, že o tomto notársku zápisnicu notár napísal, účastník si ju prečítal, schválil a na znak súhlasu s jej obsahom ju v ten deň, t.j. 26. 05. 2015 pred notárom vlastnoručne podpísal. Nasleduje podpis poručiiteľky a notára.

12. Z uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 4D/159/2016-61 zo dňa 06. 04. 2017, právoplatného dňa 29. 04. 2017 mal súd za preukázané, že dedičský súd odkázal žalobkyňu a žalovanú 2/, aby v lehote do 30 dní od právoplatnosti daného uznesenia podali žalobu o určenie, že sú dedičkami po poručiiteľke. Z podacieho lístku zo dňa 29. 05. 2017 (čl. 121 spisu) vyplýva, že žalobkyňa podala na pošte v Žiline dňa 29. 05. 2017 zásielku adresovanú na tunajší súd.

13. Z výsluchu žalobkyne mal súd za preukázané, že po prepustení poručiiteľky z doliečovacieho zariadenia žalovaný 1/ povedal, že poručiiteľka potrebuje 24-hodinovú opateru a navrhol, že si poručiiteľku budú každý v svojej domácnosti po týždňoch striedať. Žalobkyňa s týmto nesúhlasila. Pár dní po prepustení z nemocnice si žalovaný 1/ zobral poručiiteľku k sebe do bytu dôvodiac, že o poručiiteľku nie je v jej dome postarané. Uviedla, že v čase keď už poručiiteľka bývala u žalovaného 1/ sa rozprávala s manželkou žalovaného. Manželka žalovaného uviedla, že poručiiteľka sa na žalobkyňu pýtala, že ako sa majú, na čo jej žalobkyňa povedala, že by ju aj išla navštíviť, ale nemá odvahu. Keď to žalovaný 1/ počul tak žalobkyňu povedal, že si nepraje, aby tam prišli, že u neho nemá žalobkyňa čo hľadať. Akonáhle sa dozvedeli so žalovanou 2/, že poručiiteľka je umiestnená v centre sociálnych služieb, prišli za ňou, avšak následne prišla poručiiteľku navštíviť aj manželka žalovaného 1/, ktorá začala hovoriť niečo v tom zmysle, že či prišli agitovať, aby im poručiiteľka niečo podpísala a podobne. Potvrdila, že v čase keď poručiiteľka bola prepustená z nemocnice až do času kým si ju žalovaný 1/ nezobral, nespala v dome poručiiteľky. O tom, že poručiiteľka je v domove dôchodcov sa dozvedela až od svojho syna. Potvrdila, že v čase od 21. 11. 2012, kedy si poručiiteľku zobral žalovaný 1/ k sebe domov, až do času, kým bola poručiiteľka umiestnená do domova dôchodcov navštívila poručiiteľku len raz, a to v čase, keď ju dovezli domov do B., na základe predchádzajúceho telefonátu manželky žalovaného 1/. Ani raz za ten čas žalobkyňa poručiiteľke nenapísala list, neposlala pohľadnicu, ani sa nekontaktovala na žalovaného 1/. Uviedla, že ju ani nenapadlo, že by mohla poručiiteľke zavolať. Potvrdila, že poručiiteľka jej spomínala, že sa raz pomýlila a namiesto žalobkyne zavolała žalovanému 1/, ktorému hovorila R., R. prídi za mnou. S poručiiteľkou si rozumela. Za poručiiteľkou už viac nešla len preto, že jej žalovaný 1/ povedal, že si nepraje, aby bola v jeho byte. Okrem toho jedného razu sa ani u manželky žalovaného 1/ neinformovala o tom, ako sa poručiiteľka má, žalobkyňa sa odvtedy už nepokúšala žiadnym spôsobom s poručiiteľkou skontaktovať. Uviedla, že nemala vedomosť o tom, že by ju poručiiteľka nechcela vidieť. Poručiiteľka bola rada, pred aj po úraze, keď k nej žalobkyňa prišla.

14. Žalovaný 1/ vypovedal, že žalobkyni nezakazoval navštíviť poručiťku. Potvrdil, že žalobkyni povedal, že k nemu do bytu nevstúpi, avšak s poručiťkou mohla ísť na prechádzku von. Uviedol, že preto to povedal žalobkyni, lebo sa takto postavila k opatere poručiťky a taktiež aj kvôli správaniu žalobkyne a jej manžela voči žalovanému 1/ predtým. Poručiťka sa po byte pohybovala za pomoci francúzskej barly a von s ňou chodili na vozíku. Potvrdil, že žalobkyňa sa o poručiťku predtým, než sa jej stal úraz starala, keď potrebovala tak jej robila nákup, prípadne jej varila. Poručiťka v čase, keď bývala u neho v byte a rovnako tak aj pred úrazom, keď bývala vo B., mala k dispozícii telefón, v domove dôchodcov telefón už nemala. Poručiťke nemenil telefónne číslo. Vypovedal, že po tom ako zobral poručiťku k sebe domov, začali sa v dedine šíriť chýry, že ukradol poručiťke 70.000,- eur, že si vkladnú knižku prepísal na seba. Keď manželka žalovaného 1/ takéto veci počula, pýtala sa ho na to. Keďže bývajú v 3-izbovom byte, poručiťka tieto debaty žalovaného 1/ s manželkou počula. Keď teda zistila, čo sa deje, žalovanému 1/ povedala, aby našiel notára. Ona si totiž spomenula čo žalovaná 2/ povedala kedysi na stretnutí vo B., keď sa bavili o zrušení podielového spoluvlastníctva k rodičovskému domu a pozemkom, keď žalovaná 2/ poručiťke vtedy povedala, že ich poručiťka vydedila, lebo sa tam spomenulo, že poručiťka darovala žalovanému 1/ svoju polovicu čo mala po manželovi. Poručiťka povedala, že za to, čo jej oni urobili im splní to, čo žalovaná 2/ povedala, a teda aby jej žalovaný 1/ zohnal notára, že spíše závet a listinu o vydedení.

15. Z výpovede žalovanej 2/ súd zistil, že v čase pred úrazom sa žalobkyňa o poručiťku starala. Potvrdila, že žalovaný 1/ navrhol striedanie sa v starostlivosti o poručiťku po prepustení z nemocnice. Nemala vedomosť o tom, prečo si žalovaný 1/ zobral poručiťku domov k sebe. Potvrdila, že v čase keď bola navštíviť poručiťku v nemocnici, táto sama neprešla na WC. Potvrdila, že žalobkyňa jej dala prečítať listy, ktoré dostávala od žalovaného 1/ a spomenula si konkrétne aj na list, v ktorom žalovaný 1/ podrobne opísal čo všetko sa udialo u poručiťky po jej návrate z doliečovacieho oddelenia. Žalovaná 1/ vypovedala, že žalobkyňa vtedy poprela to, čo bolo v liste napísané, že to nie je pravda.

16. Z výsluchu svedka Y. Š. - syna žalobkyne mal súd za preukázané, že po smrti manžela poručiťky sa o poručiťku starala žalobkyňa, táto ju aj našla v maštali keď spadla na zem. Potvrdil, že súrodenci sa začali dohadovať ohľadom starostlivosti o poručiťku po prepustení do domáceho liečenia, žalobkyňa bola ochotná sa o poručiťku starať tak, že by sa pri poručiťke v jej dome striedali súrodenci po týždni. Žalovaný 1/ s tým nesúhlasil, povedal, že si ju zoberie domov. Potvrdil, že po úraze poručiťky až do jej smrti videl svedok poručiťku 2-krát, ani raz ju však nebol pozrieť, žalovaného 1/ nikdy nepožiadala, aby mu umožnil stretnúť sa s poručiťkou, ani v domove dôchodcov poručiťku nenavštívil. Nemal vedomosť o tom, že by žalobkyňa akýmkoľvek spôsobom kontaktovala poručiťku v čase, keď bývala u žalovaného 1/.

17. Z výsluchu svedka Q. Š. - syna žalobkyne súd zistil, že po prepustení z nemocnice sa žalobkyňa starala o poručiťku tak, že jej ráno, na obed a večer nosila jedlo, chodila za ňou ráno a večer, keď išla poručiťka spať žalobkyňa odchádzala k sebe domov. Aj pred úrazom sa žalobkyňa o poručiťku starala, robila jej nákupy, varila, robila jej hygienu. Svedok si spomenul, že čítal viacero listov, ktoré žalovaný 1/ poslal žalobkyni, rovnako tak sa pamätal aj na list, kde žalovaný 1/ opisoval starostlivosť o poručiťku v tom smere, že žalobkyňa nebola u poručiťky aj počas noci.

18. Z výsluchu svedka Y. Š. - manžela žalobkyne mal súd za preukázané, že pred úrazom sa žalobkyňa o poručiťku starala. Po úraze žalovaný 1/ žiadal od žalobkyne, aby táto u poručiťky prespávala, čo však žalobkyňa nechcela, keďže má problémy so spánkom. Na to si ju žalovaný 1/ zobral k sebe. Spomenul, že po tom ako zistili, že poručiťka je umiestnená v domove dôchodcov ju išli navštíviť, avšak vzhľadom na to, že sa tam následne dostavila manželka žalovaného 1/, ktorá začala po nich vykričať, tak odtiaľ odišli. Potvrdil, že žalovaný 1/ vykričal žalobkyni, že poručiťka bola pomočená, žalobkyňa to však svedkovi nepotvrdila, tvrdila, že poručiťka pomočená nebola. Svedok mal vedomosť o tom, že žalovaný 1/ chce previezť poručiťku k sebe, keďže vypovedal, že žalovaný 1/ mu volal či nemá svedok k dispozícii väčšie auto na prevoz poručiťky k sebe domov. Potvrdil, že keď navštívil so žalobkyňou poručiťku v Centre sociálnych služieb - O., bola poručiťka rada, že ich vidí. Rovnako tak potvrdil, že sa žalobkyňa zúčastnila narodeninovej oslavy poručiťky po tom, ako jej zavolała manželka žalovaného 1/.

19. Z výpisu z knihy návštev Centra sociálnych služieb - O. mal súd za preukázané, že žalobkyňa ako aj žalovaná 2/ navštívili poručiťku v období od 19. 11. 2015 do 23. 09. 2016 dňa 18. 02. 2016 v čase od 15.45 hod. do 16.10 hod.

20. Z výpisu z LV č. XXX, k. ú. B. zo dňa 13. 05. 2016 mal súd za preukázané, že v tom čase boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností - rodinného domu súpisné číslo XXX na parcele registra „C“ parcelné číslo XXX, ako i parciel registra „C“ parcelné číslo XXX/X U. XXX žalobkyňa v podiele 1/6-ina, žalovaná 2/ v podiele 1/6-ina a žalovaný 1/ v podiele 4/6-iny. V časti C: Ťarchy bolo zapísané vecné bremeno - právo doživotného bývania v rodinnom dome a užívania predmetných pozemkov v prospech poručiťky.

21. Z dohody o postupe pri zrušení podielového spoluvlastníctva zo dňa 14. 04. 2016, ktorú podpísali žalobkyňa a žalovaná 2/, žalovaný 1/ túto dohodu nepodpísal mal súd za preukázané, že žalobkyňa a žalovaná 2/ navrhli uzatvoriť túto dohodu ohľadne nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, k. ú. B. s tým, že požadovali, aby doživotné právo bývania v prospech poručiťky zostalo v nezmenenej forme aj po vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

22. Z výsluchu svedkyne H.. X. Q. - dcéry žalovaného 1/ mal súd za preukázané, že poručiťka po operácii bola viac-menej imobilná. Nakoľko poručiťku často v nemocnici navštevovali, zistili, že po prepustení sa nebude vedieť o seba postarať. Potvrdila, že keď bola prítomná v dome poručiťky v čase, keď ju žalovaný 1/ prišiel odviezť k sebe do bytu, ucítila v dome zápach moču. Po prevoze do bytu žalovaného 1/ sa o poručiťku staral najviac žalovaný 1/, jeho manželka a jeho syn. Nemala vedomosť o tom, že by sa po prepustení z nemocnice až do smrti poručiťky snažila žalobkyňa skontaktovať s poručiťkou. Žalobkyňa sa na svedkyňu s takouto žiadosťou o kontakt s poručiťkou neobrátila. Poručiťka sa na svoje dcéry nepýtala, nedomáhala sa kontaktu s nimi, tvrdila, že je v byte žalovaného 1/ rada, nakoľko tam bola spokojná. Potvrdila, že po prepustení z nemocnice sa určite poručiťka nevedela sama z postele postaviť, aj keď bola už na byte žalovaného 1/, sama bez pomoci neprešla na WC, vždy potrebovala pomoc niekoho. Potvrdila, že telefón, ktorý mala poručiťka v dome vo B., mala k dispozícii aj u žalovaného 1/ v byte. V čase keď bola poručiťka mobilná, žalobkyňa sa o ňu starala - nakupovala jej, nosila jej jedlo, prala, sprchovala ju a podobne.

23. Z výsluchu svedka H.. V. Ď. - syna žalovaného 1/ mal súd za preukázané, že otec sa snažil riešiť starostlivosť o poručiťku po úraze, chcel aby sa súrodenci o poručiťku starali. Uviedol, že sa zúčastnil prevozu poručiťky do bytu žalovaného 1/, pričom jej stav nebol lepší ako na doliečovacom oddelení, ba dokonca možno bol aj horší. Potvrdil, že žalovaný 1/ ozrejmil žalobkyni prečo poručiťku odváža, povedal jej niečo v tom zmysle, že poručiťke nebola poskytovaná dostatočná starostlivosť, pričom žalobkyňa následne odišla. Potvrdil, že telefón, ktorý mala poručiťka k dispozícii v rodinnom dome vo B., mala k dispozícii aj v byte žalovaného 1/. Tiež uviedol, že bol svedkom len následkov nestarostlivosti o poručiťku, nakoľko keď prišiel k poručiťke do B. cítil v dome zápach moču. Tiež potvrdil, že pred úrazom sa o poručiťku staral žalovaný 1/ a žalobkyňa.

24. Podľa § 137 písm. d) CSP, Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 194 ods. 1, 2, 3 CMP, (1) Ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. (2) Súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu. (3) Ak žaloba nebola podaná v lehote, ak bolo konanie o žalobe zastavené alebo ak bola žaloba odmietnutá, platí, že spor o dedičské právo bol rozhodnutý v neprospech žalobcu.

Podľa § 476 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poručiťel môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

Podľa § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

Podľa § 476b Občianskeho zákonníka, závet, ktorý poručiteľ nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejať, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

Podľa § 469a ods. 1 písm. a), b) Občianskeho zákonníka, poručiteľ môže vydediť potomka, a) ak v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, b) ak o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

Podľa § 469a ods. 3 Občianskeho zákonníka, o náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 476 a 480; v listine však musí byť uvedený dôvod vydedenia.

Podľa § 47 ods. 1 Notárskeho poriadku, Notárska zápisnica musí obsahovať a) miesto, deň, mesiac a rok podpísania notárskej zápisnice, b) meno, priezvisko a sídlo notára, c) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, ak je pridelené, a trvalé bydlisko účastníka, ak je ním fyzická osoba, a názov alebo obchodné meno, identifikačné číslo organizácie, ak je pridelené, a sídlo účastníka, ak je ním právnická osoba, ako aj ich zástupcov, svedkov, dôverníkov a osoby, ktorá ovláda jazyk účastníka, d) vyhlásenie účastníkov, že sú spôsobilí na právne úkony, e) údaj o tom, ako bola preukázaná totožnosť účastníkov a svedkov, najmä druh a číslo platného preukazu totožnosti účastníka, f) ak je účastníkom právnická osoba, údaj o tom, ako bola preukázaná jej existencia, a oprávnenie v jej mene konať, g) obsah právneho úkonu, h) údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená, i) podpisy účastníkov alebo ich zástupcov, a ak boli prizvaní, tiež svedkov, dôverníkov a osoby, ktorá ovláda jazyk účastníka; ak podpisuje notársku zápisnicu za právnickú osobu ako účastníka fyzická osoba oprávnená v jej mene konať, pripojí iba svoj podpis, j) odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

25. Predtým, než súd vec preskúmal po vecnej stránke, bolo potrebné zaoberať sa tým, či žalobkyňa podala prípustnú žalobu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa bola v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica sp. zn. 4D/159/2016 uznesením č. k. 4D/159/2016-61 zo dňa 06.04.2017 odkázaná podľa § 194 ods. 1 CMP na podanie žaloby o určenie, že je dedičkou po poručiteľke. Žalobkyňa podala na súd žalobu, ktorou žiadala určiť, že dôvody vydedenia žalobkyne poručiteľkou uvedené v listine o vydedení zo dňa 26.05.2015 nie sú dané. Je zrejmé, že žalobkyňa podala inú žalobu, než na ktorej podanie bola odkázaná dedičským súdom.

Z ustanovenia § 194 CMP vyplýva, že predmetom konania o žalobe má byť výlučne otázka skutková a nie otázka zahŕňajúca aj právne posúdenie veci. Právne posúdenie sa má vykonať v konaní o dedičstve. Spornou skutkovou skutočnosťou v tomto konaní bolo to, či sú alebo nie sú dané dôvody vydedenia uvedené poručiteľkou vo vzťahu k žalobkyňi v listine o vydedení. Na základe vyriešenia tejto spornej skutkovej otázky v civilnom konaní následne dedičský súd právne posúdi, či žalobkyňa je alebo nie je dedičkou po poručiteľke. Z uvedeného vyplýva záver, že dedičský súd nesprávne poučil žalobkyňu o možnosti podať žalobu podľa § 194 CMP na súd, žalobkyňa však podala žalobu správnu. Za takej situácie nemôže byť na ťarchu žalobkyne, aby súd žalobu zamietol len preto, lebo podala na súd žalobu s iným (správnym) určovacím petitom než na akú ju (nesprávne) odkázal dedičský súd. Súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa podala žalobu podľa § 137 písm. d) CSP v spojení s § 194 CMP, a teda takáto žaloba je prípustná.

26. V zmysle § 194 ods. 1, 3 CMP ďalej súd skúmal, či žaloba bola podaná včas. Žalobkyňa podala žalobu včas, nakoľko uznesením č. k. 4D/159/2016-61 zo dňa 06.04.2017, právoplatným dňa 29.04.2017, bola vyzvaná, aby v lehote do 30 dní od právoplatnosti uznesenia podala žalobu. Z podacieho lístku čl. 121 spisu vyplýva, že žalobu podala dňa 29.05.2017, teda v posledný deň lehoty.

27. Z ustálenej rozhodovacej činnosti súdov je zrejmé, že ako strany sporu, či už na strane žalobcu alebo žalovaného, sa musia zúčastniť všetci účastníci konania o dedičstve. Tvoria totiž nútené spoločenstvo. Pokiaľ sa konania o podanej žalobe nezúčastnia všetci účastníci konania o dedičstve, musí byť žaloba zamietnutá. V tejto súvislosti súd poukazuje na judikát R 65/2003. V súdnej veci síce žalobkyňa pôvodne v žalobe neoznačila ako žalovanú aj U. O., tento nedostatok však napravila v priebehu konania, keď požiadala o pripustenie, aby do konania na strane žalovaného pristúpila aj táto účastníčka dedičského konania, o čom rozhodol tunajší súd uznesením č. k. 3C/34/2017-125 zo dňa 20.12.2018. Týmto spôsobom odstránila tento nedostatok, nakoľko v čase rozhodnutia súdu vo veci samej sú

stranami sporu všetci účastníci dedičského konania. Súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného 1/, že žalobu treba zamietnuť, keďže žalobkyňa už v čase podania žaloby neoznačila ako žalovanú aj U. O.. Podľa názoru súdu je rozhodujúce, že v čase rozhodnutia súdu vo veci samej vystupovali v spore všetci účastníci konania o dedičstve.

28. Nakoľko súd nevzhladol dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu neprípustnosti žaloby, oneskorene podanej žaloby, resp. z dôvodu, že v konaní nevystupujú ako strany sporu všetci účastníci konania o dedičstve, súd pristúpil k prejednaniu žaloby po vecnej stránke.

29. Žalobkyňa sa domáhala určenia, že dôvody vydedenia poručiťkou vo vzťahu k žalobkyni uvedené v listine o vydedení zo dňa 26.05.2015 nie sú dané. Dôvodila, že sa o poručiťku starala a zaujímala až do času, kým jej to žalovaný 1/ neznemožnil tým, že si poručiťku odviezol do svojho bytu a žalobkyni zakázal ísť do bytu.

30. V prvom rade je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že vydedenie je jednostranný právny úkon poručiťka, ktorým prejavuje svoju vôľu, aby jeho potomok ako neopomenuteľný dedič nedostal z niektorého zo zákonných dôvodov svoj dedičský podiel. Listinu o vydedení môže poručiť napísať vlastnou rukou alebo ju zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice, pričom v nej musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bola listina o vydedení podpísaná; okrem uvedených náležitostí musí byť v listine o vydedení uvedený dôvod vydedenia (§ 469a, resp. § 476 OZ).

31. V súdenom prípade sa poručiťka rozhodla spísať listinu o vydedení vo forme notárskej zápisnice. Súd skúmajúc formálne náležitosti listiny o vydedení dospel k záveru, že táto spĺňa tak náležitosti podľa § 469a ods. 3 veta v spojení s § 476 Občianskeho zákonníka, ako i náležitosti podľa § 47 Notárskeho poriadku. Dôvody vydedenia sú dostatočne konkretizované, je z nej zrejmá časová a miestna špecifikácia, a tiež i to, ako si poručiťka predstavovala prejavovanie záujmu zo strany žalobkyne, resp. akú pomoc potrebovala.

32. Následne sa súd zamerl na skúmanie danosti materiálnych dôvodov, pre ktoré poručiťka mala v úmysle a prejavila vôľu vydediť žalobkyňu.

33. Poručiťka v listine o vydedení zo dňa 26.05.2015 uviedla dva dôvody vydedenia žalobkyne - dcéry, a to, že po prepustení z doliečovacieho oddelenia NsP Považská Bystrica dňa 19.11.2012 do domáceho liečenia :

1/ sa odmietla podieľať na opatere poručiťky napriek tomu, že bola informovaná o potrebe trvalej 24-hodinovej opatere inou osobou, preto si poručiťku k sebe vzal dňa 23.11.2012 na byt poručiťkin syn - žalovaný 1/, ktorý ju opatroval (dôvod podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka),

2/ odkedy poručiťku opatroval žalovaný 1/ vo svojom byte sa žalobkyňa prestala o poručiťku úplne zaujímať, ani raz ju nenavštívila, neudržiavala s poručiťkou ani písomný ani telefonický kontakt (dôvod podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka).

34. V súvislosti s oboma dôvodmi vydedenia dáva súd do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/109/2010 zo dňa 29.02.2012, podľa ktorého o neposkytnutie pomoci za podmienok uvedených v písmene a) ustanovenia § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka pôjde najmä vtedy, keď dedič poručiťovi odkázanému na pomoc v chorobe a starobe neposkytol potrebnú pomoc, hoci o tejto odkázanosti poručiťka vedel a so zreteľom na svoje objektívne možnosti a schopnosti mu pomoc mohol poskytnúť. Potreba pomoci na strane poručiťka a objektívna možnosť dediča poručiťovi pomoc poskytnúť sa musí v každom konkrétnom prípade posudzovať osobitne. Treba to posúdiť z hľadiska, či dedičovo správanie bolo v rozpore s dobrými mravmi. K naplneniu tohto dôvodu vydedenia nestačí, že poručiť bol chorý, dosiahol vek, ktorý možno označiť ako starobu alebo sa ocitol v inej ťažkej životnej situácii (dedič mu neposkytol pomoc v iných závažných prípadoch, napr. pri živelní pohrome, ohrození života, zdravia alebo jeho majetku zásahom tretích osôb). Potreba pomoci potomka závisí aj na tom, či nie je iná osoba, od ktorej možno predovšetkým očakávať poskytovanie takejto pomoci a ktorá túto pomoc aj reálne poskytuje a poskytovať môže, pretože má pre to lepšie podmienky

ako potomok, ktorého sa vydedenie týka. Pri odkázanosti poručiťľa na pomoc je ale nevyhnutné, aby potomok mal reálnu možnosť poručiťľovi potrebnú pomoc poskytovať, teda, či jej poskytovanie nevylučuje napríklad zdravotný stav potomka. Pri úvahe, či ide o dôvod vydedenia uvedený v písmene b/ ustanovenia § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o poručiťľa treba považovať za významný vzťah medzi poručiťľom a potomkom, najmä, či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodíť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka a poručiťľa a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia v tomto ustanovení uvedený, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo. Najmä, či potomkovi v prejavovaní opravdivého záujmu o poručiťľa nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavovanie takéhoto kvalifikovaného záujmu. Tento dôvod vydedenia totiž vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. Záujem, ktorý by potomok mal prejavovať o poručiťľa treba posudzovať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Pokiaľ je skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiťľa opravdivý záujem, dôsledkom toho, že poručiťľ neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiťľa v zmysle tohto ustanovenia sa nejedná v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťľom (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 173/96) .

35. V danej veci nebolo v konaní preukázané, že by poručiťľka mala so žalobkyňou pred odchodom do bytu žalovaného 1/ len formálny, predstieraný vzťah. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa bývala v bezprostrednej blízkosti poručiťľky, túto až do času, keď poručiťľku krátko po prepustení z doliečovacieho zariadenia NsP Považská Bystrica odviezol žalovaný 1/ do svojho bytu, navštevovala a snažila sa jej podľa potreby pomáhať. Je síce pravdou, že žalobkyňa po prepustení poručiťľky z nemocnice dňa 19.11.2012 neposkytovala poručiťľke celodennú 24-hodinovú starostlivosť, keďže u nej neprespávala, a ani nezabezpečila, aby bol vždy pri poručiťľke niekto k dispozícii, nemožno však konštatovať, že by sa o ňu vôbec nestarala. Je síce faktom, a toto v konaní nebolo sporné, že žalobkyňa tým, že bola dôchodkyňa a bývala blízko poručiťľky mala ideálne podmienky na to, aby sa o poručiťľku starala (v konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa v starostlivosti bránila napr. vlastné zdravotné problémy), pričom žalovaný 1/ s manželkou v tom čase ešte pracovali, napokon si poručiťľku zobral k sebe do bytu žalovaný 1/, ktorý sa spolu so svojou rodinou o poručiťľku v čase, keď pomoc potrebovala, staral. Bola tu teda iná blízka osoba, potomok - žalovaný 1/, ktorý poskytol poručiťľke potrebnú pomoc v čase po prepustení z nemocnice. Poručiťľke teda nebola v čase, keď pomoc potrebovala, poskytovaná pomoc zo strany napr. inej osoby ako potomkov. Súd teda má za to, že nie je daný dôvod vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka.

36. V súvislosti s dôvodom vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka má súd za to, že v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa trvalo neprejavovala o poručiťľku v čase, keď bývala u žalovaného 1/ až do dňa spísania listiny o vydedení, a v podstate aj po jej spísaní až do smrti, opravdivý záujem, ktorý by ako potomok prejavovať mala. Bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa svoju matku od 22.11.2012, kedy si ju žalovaný 1/ zobral k sebe na byt (s výnimkou dňa, keď bola žalobkyňa na základe podnetu zo strany manželky žalovaného 1/ prítomná na oslave narodenín poručiťľky v roku 2013) nenavštívila, žiadnym spôsobom, či už písomným, telefonickým prípadne iným spôsobom ju nekontaktovala, a to aj napriek tomu, že mala k dispozícii telefónne číslo poručiťľky k telefónu, ktorý poručiťľka používala, vedela, kde sa poručiťľka nachádza, dokonca mala telefónne číslo na manželku žalovaného 1/, s ktorou žalobkyňa evidentne nemala problém, keďže táto ju telefonicky pozvala na oslavu narodenín poručiťľky, resp. žalobkyňa potvrdila komunikáciu s manželkou žalovaného 1/ v tom zmysle, že poručiťľka sa na žalobkyňu pýta. Žalobkyňa sa o poručiťľku ako svoju matku nezaujímala, neprejavovala záujem o jej zdravotný stav, neinformovala sa, či niečo nepotrebuje a podobne. Žalobkyňa tvrdila, že za matkou do bytu žalovaného 1/ nechodila preto, nakoľko jej žalovaný 1/ v minulosti povedal, aby k nemu do bytu už nechodila, že si to nepraje. Podľa názoru súdu mala žalobkyňa reálnu možnosť prejaviť o matku opravdivý záujem aj iným spôsobom, ako len osobnou návštevou poručiťľky v byte žalovaného 1/, hoci nebolo v konaní preukázané, že by žalovaný 1/ bránil žalobkyňa aby sa s poručiťľkou osobne stretla. Ak totiž žalobkyňa bola zo strany manželky žalovaného 1/ pozvaná na oslavu narodenín poručiťľky v lete 2013, ktorej oslavy sa aj skutočne zúčastnila, z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 1/ nebránil žalobkyňa v tom, aby sa s poručiťľkou stretávala. Za opravdivý záujem za situácie, že nebolo

preukázané, že by poručiiteľka odmietala rozvíjať svoj vzťah so žalobkyňou, a že by žalobkyňi v prejavení tohto záujmu bránili objektívne okolnosti, nemožno považovať to, že žalobkyňa počas celého obdobia od konca novembra 2012 do spisania listiny o vydedení bola s poručiiteľkou len počas narodeninovej oslavy v roku 2013, a aj to len na podnet manželky žalovaného 1/.

Takéto správanie žalobkyne voči poručiiteľke nemožno vyhodnotiť inak ako ľahostajné. Podľa názoru súdu, žalobkyňi vyhovovalo, že poručiiteľka býva u žalovaného 1/, nakoľko nemusela zabezpečovať starostlivosť o ňu. S takýmto stavom sa uspokojila a evidentne nemienila na tom nič meniť. Žalobkyňa nekontaktovala poručiiteľku buď z dôvodu, že nechcela na seba upozorňovať, aby náhodou nebola konfrontovaná s požiadavkou o prípadnú pomoc, alebo ju už osoba poručiiteľky nezaujímalá. Uvedený záver podporuje aj tá skutočnosť, že žalobkyňa počas umiestnenia poručiiteľky v centre sociálnych služieb od 19.11.2015 do 23.09.2015, teda až do smrti poručiiteľky, ju bola schopná navštíviť len raz, a to dňa 18.02.2016 aj to na len na 25 minút. Ak teda žalobkyňa za obdobie 7 mesiacov (18.02.2016-23.09.2016; od 18.02.2016 preto, lebo v konaní nebolo preukázané, kedy sa skutočne žalobkyňa dozvedela o tom, že poručiiteľka je umiestnená v danom centre) bola schopná navštíviť poručiiteľku len na pár minút (pričom nebolo v konaní preukázané, že by jej v častejšom navštevovaní poručiiteľky niečo bránilo, alebo niekto bránil), uvedené svedčí o jej nevšímavom postoji k osudu poručiiteľky. Takýto nezáujem žalobkyne - dcéry o poručiiteľku - matku nemožno hodnotiť inak ako v rozpore s dobrými mravmi. Súd teda žalobu o určenie, že dôvody vydedenia v listine o vydedení zo dňa 26.05.2015 nie sú dané, zamietol.

37. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaným 1/ a 2/ prináleží nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže boli v konaní v celom rozsahu úspešní (súd žalobu zamietol). Nakoľko si však žalovaná 2/ neuplatnila trovy konania, súd rozhodol tak, že jej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k žalovanému 1/, ktorý si uplatnil trovy konania súd uvádza, že konkrétna výška náhrady trov konania bude vyčíslená po právoplatnosti tohto rozsudku v samostatnom uznesení, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, ktoré sa podáva na Okresnom súde Považská Bystrica v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).